

برگی از تاریخ:

مشروطه خواه حقیقی یا صوری

۲۶

صادق رضازاده شفق در جوانی به اتفاق عده ای از تفنگچیان مشروطه خواه تبریزی در سال ۱۲۸۹

یپرم خان ارمنی و جعفر قلی خان سردار اسعد به اتفاق چند تن از افسران ژاندارمری

یکی از خواسته های مردم در نهضت مشروطیت تحقق عدالت و رفع مظالم حکومت قاجار بود. با استقرار یافتن نظام مشروطیت عده ای که فقط شعار آزادیخواهی و عدالت طلبی می دادند با به دست گرفتن قدرت و چشیدن مزه ثروت، این بار به نام حکومت مشروطه به جان مردم افتادند و انواع و اقسام مالیاتها و... را به آنها تحمیل نمودند تا جایی که در بعضی مناطق بر سفیدی نمک و سیاهی ذغال هم مالیات بستند. این اجحافات که تأمین کننده منافع حزبی برخی دست اندرکاران بود اعتراض علمای نجف و ایران را برانگیخت. نمونه ای از این اعتراضات را در سخنرانی حاج آقا نورالله در انجمن اصفهان با هم مرور می کنیم:

«آقای ثقة الاسلام: از اعضای انجمن سؤال نمودند که آیا ماها که برای اصلاح امر ملت و رفاه رعیت حاضر می شویم یا مشروطه خواه حقیقی هستیم یا صوری. در صورتی که حقیقتاً ذیل همت برای اقامه عدالت بالا زده ایم باید جاناً و مالاً در حفظ اساس آن بکوشیم و از هیچ اقدام مسامحه نکنیم. پس اکنون می خواهیم فرق میانه استبداد و مشروطه را تشریح کنم. زمان استبداد حکام و ضباط پیش کشی و تقدیمی می دادند که بروند و خانمان رعیت را به باد دهند. امروز که صیت مشروطیت اصفهان، جهان را پر کرده، باز ملاحظه می شود که ضباط تقدیمی می دهند. لابد این تقدیمی را برای آن می دهند که چند برابر مال رعیت را یغما کنند. ضابط

گروهی از مشروطه خواهان تحت فرماندهی مشهیدی عبدالله

سه تن از افراد مسلح در عصر مشروطیت

پس باید این محکمه را به طور صحیح اداره کرد و هم در انجمنی فوق العاده اجزای عدلیه را حاضر کرده، تحقیق کنیم که این مبلغ در چه راه صرف شده و کلاً از برای اعضاء مواجبی مقرر شود که مرتباً به آنها برسد و فارغ البال مشغول وظایف عدلیه باشند.»^۱

در این مدت هزار و دویست و سی و دو شماره حکم داده. و از برای هر حکمی یک تومان گرفته و نمره عرایض بالغ است بر دو هزار و پانصد و به جهت عریضه جات نمره ای یک قران گرفته، مبلغ قریب به هزار و پانصد تومان است. علاوه بر حق ده یک و ده نیم ها که ایصال داشته و به هیچیک از اعضاء مواجبی داده نشده.

فریدن هفت صد تومان تقدیم کرده. ضابط سمیرم دویست تومان پیش کش داده که در انواع تصرفات اموال و اعراض رعایا مجاز باشد. و هرگاه واقعاً از برای حفظ حقوق ملت و پاس رعیت حاضریم، باید در رفع این مهلکات و ازاله این هرج و مرجها با قدمی ثابت بکوشیم. و چون نگران اداره عدلیه می شویم، می بینیم که

پانوشته:

۱. روزنامه انجمن مقدس ملی اصفهان، جمادی الاول سنه ۱۳۳۶.